

De geschiedenis van de Nederlandse politie tijdens de Duitse bezetting vertoont talrijke donkere bladzijden; de bladzijde waar 'Nederlandse Volksmilitie' boven staat, is een van de donkerste.

★

Van september '42 af werden in *De Waarheid* regelmatig 'berichten van het ondergrondse Tweede Front (sector Nederland)' geplaatst. Grotendeels lagen hier inlichtingen van het MC en van de Nederlandse Volksmilitie aan ten grondslag. Dormits' actie in Den Haag werd in een nummer dat eind november '42 uitkwam, aldus gememoreerd: 'In het westen van het land gingen grote opslagplaatsen van de weermacht in vlammen op. De schade is aanzienlijk.'¹ De berichten in *De Waarheid* hadden evenwel niet uitsluitend betrekking op door communisten ondernomen acties. In januari '43 werd het resultaat van het optreden van de groep-Pahud de Mortanges in de volgende bewoordingen vermeld: 'Op een werf vond in een op stapel staande mijnenveger een explosie plaats.'² Wil men van de specifiek communistische acties een beeld krijgen, dan kan men dus niet op *De Waarheid* afgaan. Wat die acties betreft, is ons slechts met zekerheid bekend dat drie communistische arbeiders te Velsen in de periode oktober '42-april '43 spoorwegwagons en bergplaatsen van de *Wehrmacht* op de stations Velsen en Beverwijk in brand staken; dat vier communisten in Amsterdam tussen augustus en november '42 o.m. een brandje wisten te stichten in het gebouw van de Arbeiderspers; dat een aantal communisten in de Zaanstreek spoorwegsabotage pleegde in november '42 en april '43 en, tenslotte, dat de grote actie tegen de spoorlijnen Amsterdam-Amersfoort en Amsterdam-Utrecht in de nacht van 15 op 16 maart '43, waarbij ook de groep CS-6 betrokken was, van het MC uitging en door het MC gecoördineerd werd. Deze gegevens zijn bepaald niet volledig: er is meer gebeurd. Desniettemin is het onze indruk dat het grote aantal arrestaties in communistische kring dat al vóór de zomer van '42 verricht is, niet zonder effect gebleven is op de activiteit die het MC nadien kon ontplooiën. Het nijpendst was, gelijk reeds vermeld, het tekort aan sabotagemiddelen. De leiding van het MC liet in de zomer van '42 'door iemand in wie wij', aldus later Gerben Wagenaar, 'wel vertrouwen hadden en die contact had met de OD'³ (wij houden het

¹ *De Waarheid*, 58 (eind nov. 1942), p. 8. ² A.v., 64 (30 jan. 1943), p. 7. ³ Getuige G. Wagenaar, *Enq.*, dl. VII c, p. 480.